

AKSENTTI

7/2008-2009

13.1.2009

Tiedote Helsingin Konservatorion oppilaille, opiskelijoille, opettajille

AKSENTTI

on Helsingin Konservatorion tiedotuslehti, joka ilmestyy tiistaisin noin joka toinen viikko.
Aksentti ilmestyy myös netissä www.konservatorio.fi > Lukuvuosi > Aksentti

SI SÄLTÖ		Sivu
	Sisällysluettelo	2
AKSENTIN ILMESTYMINEN		3
YLEI STÄ		
	Musiikinteorian ja säveltapailun rästikokeet	3
	Koulutuspäällikkö vuorotteluvapaalle	3
	Ammatillinen koulutus yhteishakuun	3
	Konserttikalenterin tarkistus	3
	Vapaita aikoja Sinebrychoffin taidemuseossa	3
AMMATILLISEN KOULUTUKSEN OPI SKELI JOI LLE		
	Työelämän viestintää (Muusikon työympäristöt)	4
	Tietotekniikan käyttö –kurssi	4
	Opettajien atk-huone	4
MUSII KKI -I LLAT JA KONSERTI T		
	Musiikki-illat	4
	Konsertit lehtien menotietoihin	4
	Käyttömestarin palvelut konserteissa	4
	Palveluista sovittava etukäteen	4
KURSSI SUORI TUSPERI ODI T		
	Ilmoittautuminen kurssisuorituksiin	5
	Kurssisuoritusta edeltävät suoritukset	5
	Solististen aineiden kurssisuorituspäivät	5
	Ilmoittautuminen ammattiosaamisen näyttöön	5
OPETTAJI LLE		
	Päiväkirjat	6
	Verokortit	6
	Työterveyshuolto laajentuu	6
	Opetuksen kopiointia koskevia ohjeita	7
	Opettajan pedagogiset opinnot	7
	Tukea kouluttautumiseen	7-8
	Opettajan muun työn kirjaaminen	8
	Navigaattori lainattavissa työajoihin	8
	Luokat 205 ja 305	8
	Luokan 130 varauksista	8
	Tilanvarausohjelman osoite	8
	Varausvahvistuslomake	8
	Rajoituksia salien käytössä	8
TULEVI A TAPAHTUMI A		8-9
KI RJASTO TI EDOTTA A		9
	Aukioloajat, uutiset, aineistot, yhteystiedot	9-10
LUKUVUODEN AI KATAULU		10
	Lukuvuoden kesto	10
	Lomat	10
	Valinta- ja pääsykokeet	10
YHTEYSTIETOJA JA AUKI OLOAI KOJA		
	Helsingin Konservatorion yhteystiedot	10
	Aukioloajat	10
	Toimiston aukioloaika	10
KONSERVATORI ON HENKI LÖKUNTA		10-11
ROOMAAN		11
MAURI VI I TALAN ARTIKKELI SARJA JATKUU		11-14

AKSENTIN ILMESTYMINEN

Seuraava Aksentti

Seuraava Aksentti ilmestyy viikolla 6. Aineistoa lehteen voi lähettää osoitteella seija.askolin@konservatorio.fi viimeistään pe 30.1.2009

Tiesitkö, että Aksentin voi lukea myös netistä www.konservatorio.fi > Lukuvuosi > Aksentti

YLEISTÄ

Musiikin teorian ja säveltapailun rästiko-
keet ma 19.1.2009

Musiikin perus-, opistotaso sekä ammatil-
linen koulutus

KLO	KOE	LUOKKA
14.15	Säveltapailu D prima vista	232
14.30	Säveltapailu D melodiadiktaatti	230
14.45	Säveltapailu D kadenssikuuntelu	230
14.45	Säveltapailu C melodiadiktaatit	232
15.10	Säveltapailu C sointudiktaatti	230
15.30	mupe 1a diktaatit + teoriakoe	232
15.30	mupe 1j diktaatit + teoriakoe	230
16.00	mupe 1a + 1j laulukoe odota vuoroa käytävällä	
16.15	mupa 2a diktaatit + teoriakoe	232
16.15	mupe 2j diktaatit ja teoriakoe	230
16.45	mupe 2a + 2j laulukoe odota vuoroa käytävällä	
17.00	mupe 3a diktaatit + teoriakoe	232
17.00	mupe 3j diktaatit + teoriakoe	230
17.30	mupe 3a+3j laulukoe odota vuoroa käytävällä	
19.00	mupe 7	232
19.00	mupe 5	230
16.00	lähtien mupe 6	230

Koulutuspäällikkö vuorotteluvapaalla

Koulutuspäällikkö Terhi Heino on vuorotteluvapaalla 5.1. – 14.7.2009. Työt hän aloittaa jälleen 3.8.2009.

Terhin sijaisena toimii viulunsoitonopettaja Pauliina Ylinen.

Ammatillinen koulutus yhteishakuun

Helsingin Konservatorion ammatillisen koulutukseen eli musiikkialan perustutkintoon haetaan maaliskuussa yhteishaussa 2.-20.3. osoitteessa www.haenyt.fi. Hakijan on lisäksi täytettävä musiikin lisälomake, joka palautetaan liitteineen Helsingin Konservatorioon 20.3.2009 mennessä.

Myöhästyneitä hakemuksia ei voida ottaa huomioon.

www.konservatorio.fi > Ajankohtaista

Konserttikalenterin tarkistus

Kevät 09 konserttikalenteri odottaa julkaisuun. Yhteenvedo tapahtumista on tehty, mutta kalenteri vaatii vielä pientä hiomista, sillä kaikkien oppilasiltojen ja –konserttien alkamisajat eivät ole vielä täysin varmoja.

Monistettu versio kalenterista tulee opettajien huoneen pöydälle. Kaikkia konsertti- ja oppilasiltavarauksia tehneitä opettajia pyydetään tarkistamaan tiedot ja merkitsemään korjaukset monisteeseen. Tiedot voi myös lähettää sähköpostitse seija.askolin@konservatorio.fi.

Vapaita aikoja konserteissa Sinebrychoffin taidemuseossa

Keväälle 2009 on vielä kaksi vapaata aikaa, jotka voi varata Seija Askolinilta seija.askolin@konservatorio.fi tai puh. 050 3246466.

Varattavat ajat ovat su 1.3. ja su 10.5. (äiti-
päiväkonsertti)

Lähetä varatessasi myös alustava suunnitelma konsertista eli esiintyjistä (yleisesti) ja sisällystöstä (yleisesti). Museo vaatii vahvistuksen ohjelmasta mahdollisimman pian tai muuten ne annetaan muille yhteistyökumppaneille. Ja mitä pikemmin ohjelmätiedot saadaan museolle sitä nopeammin ne laitetaan myös museon internet-sivuille.

Varsinainen ohjelma lähetetään konservatorio@konservatorio.fi viimeistään viikkoa ennen konserttia. Valmiit ohjelmat ovat esiintyjän noudettavissa vahtimestarilta.

Koska museon estradi on pieni, toivotaan enintään trio-kokoonpanoja. Suuremmista ryhmistä neuvotellaan museon kanssa. Muse-

ossa on käytettävissä flyygeli ja nuottitelin.

Konservatorion varaukset keväälle 2009 (sunnuntaisin klo 15.00, kesto n. 1 tunti)

su 8.2. Varattu laulajille
 su 1.3. varattavissa
 su 22.3. Ritva Laamanen
 su 19.4. Timo Saarilahti
 su 10.5. varattavissa (äitienpäivä)

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN OPISKELIJOILLE

Työelämän viestintää (Muusikon työympäristöt) ja Tietotekniikan käyttö –kurssit

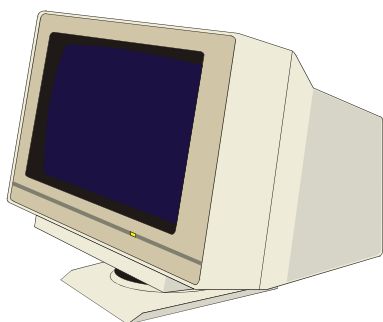
Työelämän viestintää, op. Saara Laakso
 ma klo 15.00 – 16.30 luokassa 003

ja samassa yhteydessä suoritettava

Tietotekniikan käytön opintojakso, op. Seija Askolin, to klo 14.00 – 15.30 luokassa 150

Työelämän viestintää

19.1.
 2.2.
 23.2.
 2.3.
 9.3.
 16.3.
 23.3.
 30.3.
 6.4.
 20.4.

Tietotekniikan käyttö

29.1. 1. kerralla LÄSNÄOLO VÄLTTÄMÄTÖN!
 5.2.

12.2. HUOM! Tässä poikkeusluokka ja -ajat!:

1. ryhmä klo 13.00 - 14.30
 2. ryhmä klo 14.45 – 16.15

Ryhmiiin ilmoittaudutaan ilmoitustaululla olevaan listaan viim. 29.1.2009.

Tiedonhaun workshop – tiedonhankintaa käsiohjelman laatimisen näkökulmasta kirjaston atk-luokassa 129. op. Maarit Koskela

26.2.
 5.3.
 12.3.
 19.3.
 26.3.
 2.4.
 9.4.
 23.4.

Opettajien ATK-huone, 2. krs

Tiedoksi kaikille, että opettajien atk-tila 2. kerroksessa (opiskelijoiden huoneen vieressä) on ainoastaan opettajien ja muun henkilökunnan käytössä.

MUSIIKKI - ILLAT JA KONSERTIT

Musiikki-illat

Jotta mahdollisimman moni oppilas saisi tilaisuuden esiintyä on esiintymisaika enintään 10 min/oppilas.

Musiikki-iltojen ilmoittautumislistat ja ohjelmat hoitaa Maria Hyvärinen.

(Huom. salivaraus alkaa yleensä tuntia ennen konserttia)

HUOM! Mikäli kamarimusiikkisalin iltoihin ilmoittautuneita on vain vähän, opettajat voivat varata salia omien oppilaidensa käyttöön. Varaus tilanne selviää ilmoittautumisajan päättyttyä noin viikko ennen musiikki-iltaa.

Kevät 09

ma 26.1. klo 18.00 KMS
 ma 2.2. klo 18.00 KMS
 ma 9.3. klo 18.00 KMS
 ma 30.3. klo 18.00 KMS
 ma 20.4. klo 18.00 KMS

Luokkaa 130 voi myös varata oppilasiltoihin Seija Askolinilta.

Konsertit lehtien menotietoihin ja muu markkinointi

Mikäli konsertista halutaan infoa lehtien menopalstoille, tiedot pitää lähettää kaksi viikkoa ennen seija.askolin@konservatorio.fi.

Käyttömestarin palvelut konserteissa

Tuukka Törneblom hoitaa hoitaa konserttien ja muiden tilaisuuksien vaatimat mikrofonit, äänitykset ja valaistuksen.

Palveluista on sovittava etukäteen

Konsertteja varten tarvittavista valaistus- ja äänitysjärjestelyistä tulee sopia käyttömestarin kanssa vähintään kaksi viikkoa ennen tilaisuutta kirjallisesti täyttämällä

Varausvahvistuslomake, joita saa toimiston lokerikosta ja netistä www.konservatorio.fi > Lomakkeet ja oppaat > Konservatorion varausvahvistus

Tarkemmista yksityiskohdista voi neuvotella suoraan Tuukan kanssa
puh. (09) 5860 5818, gsm 050-324 6802
tuukka.torneblom@konservatorio.fi

KURSSI SUORITUSPERIODIT

Ilmoittautuminen kurssisuoritukseen

Lukuvuoden kurssisuorituspäivät ovat lukuvuoden ensimmäisissä Aksenteissa sekä 1. kerroksen ilmoitustaululla sekä www.konservatorio.fi > Lukuvuosi > Kurssisuoritukset. HUOM! Konservatorion ja ammattikorkeakoulun opiskelijoilla on eri kurssisuoritusperiodit.

Kurssiin ilmoitaudutaan täyttämällä kurssisuoritus suunnitelma, jota saa toimiston lokerikosta.

Kurssisuoritus suunnitelma sisältää

- oppilaan kurssiohjelman,
- luettelon ohjelmistosta oman opettajan nimi- kirjoituksella varmennettuna ja
- säveltapailun/musiikinteorian opettajan alle- kirjoituksen, mikäli suoritusta varten vaadittavan kurssin suoritus on kesken.

Suunnitelma on toimitettava vastaavalle opettajalle (ohjelman tarkastajalle) ennen viimeistä ilmoittautumispäivää, jotta hän ehtii toimittaa paperit eteenpäin ajoissa.

HUOM! Vastaava opettaja ei ole oma opettaja vaan opettaja, jolle on annettu tehtäväksi kurssisuoritusohjelmien hyväksyminen. Lista kurssiohjelmien hyväksyjistä on opettajien huoneen seinällä.

Edeltävät suoritukset

Oppilaalla on oltava solistisen oppilaineen kurssia suorittaessaan vastaava säveltapailun kurssi suoritettuna tai ainakin suoritteilla. Tämä ei kuitenkaan koske alle 10-vuotiaita kurssin suorittajia.

Solististen aineiden kurssisuorituspäivät

3. periodi 9.-13.2.2009

aika	soitinr.	viim. ilm.pv
ma 9.2.	puhaltimet	ma 12.1.
ti 10.2.	muut	ti 13.1.

ke 11.2.	jouset	ke 14.1.
to 12.2.	laulu	to 15.1.
pe 13.2.	piano	pe 16.1.

4. periodi 23.3. - 1.4.2009

HUOM! Tässä periodissa suoritetaan kaikki musiikkialan perustutkinnon pääinstrumentin 1. ja 2. ohjelmistokonsertit.

Myös valtaosa perusopetuksen kursseista pyritään saamaan suoritetuksi tässä periodissa.

HUOM!

Muutoksia tässä periodissa (lihavoidut)!

aika	soitinr.	viim. ilm.pv
ma 23.3.	laulu	ma 23.2.
ti 24.3.	laulu	ma 23.2.
ke 25.3.	piano	ke 25.2.
to 26.3.	piano	to 26.2.
pe 27.3.	muut	pe 27.2.
ma 30.3.	puhaltimet	ma 2.3.
ti 31.3.	jouset	ti 3.3.
ke 1.4.	jouset	ti 3.3.

5. periodi 24.4. - 8.5.2009

Kurssisuoritukset 5.5. - 8.5. ovat luokassa 130 tai muussa luokassa (peruskurssit ja D-kurssit)

aika	soitinr.	viim. ilm.pv
pe 24.4.	puhaltimet	pe 27.3. (C-kurssit)
ma 27.4.	jouset	ma 30.3 (C-kurssit)
ti 28.4.	piano	ti 31.3. (C-kurssit)
ke 29.4.	muut	ke 1.4. (C-kurssit)
ma 4.5.	laulu	ma 6.4. (C-kurssit)
ti 5.5.	laulu	ti 7.4.
ke 6.5.	puhaltimet	ke 8.4.
	(peruskurssit ja D-kurssit)	
	muut (peruskurssit ja D-kurssit, piano varapäivä)	
to 7.5.	piano	ke 8.4.
	(peruskurssit ja D-kurssit)	
pe 8.5.	jouset	ke 8.4.
	(peruskurssit ja D-kurssit)	

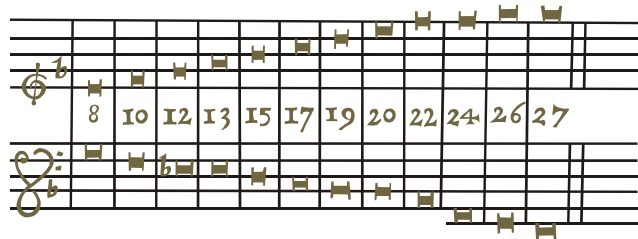
Ilmoittautuminen ammattiosaamisen näyttöön

Ammattiosaamisen näyttöön ilmoitaudutaan täyttämällä ilmoittautumislomake, jota saa toimiston lokerikosta.

Ilmoittautumislomake toimitetaan täytettynä ammattiosaamisen näytöistä vastaavalle opettajalle Tapio Tuovilalle.

Kurssiperiodien yhteydessä suoritettavan ammattiosaamisen näytön ilmoittautumisaikatau-

lu on sama kuin kurssisuoritusten ilmoittautumisaikataulu. Muulloin tehtäviin ammattiosaamisen näyttöihin ilmoittaudutaan 4 viikkoa ennen näyttöä.

OPETTAJILLE

Päiväkirjat

Olettehan muistaneet palauttaa syyslukukauden opettajan päiväkirjat?

Päiväkirjan täyttämällä opettaja kuittaa tehdyksi työn, josta hänelle on maksettu palkka.

Opettajan päiväkirja -lomakkeita on saatavana hallinnon oven pielessä sijaitsevasta lokerikosta.

Päiväkirjat palautetaan toimistoon tai ne voi jättää toimiston postilaatikkoon, joka sijaitsee hallinnon oven ulkopuolella käytävässä.

Verokortit

Muistattehan tuoda uudet verokortit toimistoon tammikuun loppuun mennessä!

Iltaisin verokortin voi jättää joko vahtimestarin välitettäväksi tai toimistoon postilaatikkoon hallinnon oven ulkopuolelle, 2. krs.

HUOM. Ottakaa mahdollisesti tarvitsemanne kopiot verokortista etukäteen (ks. jäljempänä kopiointia koskeva ohje).

Konservatorion työterveyshuolto laajentuu

TYÖTERVEYSHUOLLON PALVELUT SAI RAUSTAPAUKSI SSA

Tässä pähkinänkuoressa perustietoa vuoden alusta laajentuneen työterveyshuollon palveluiden laajuudesta ja periaatteista. Lisätietoja voit kysyä työterveyshuollon vastuuhenkilöiltä (lista alempana).

Työterveyshuollon palveluihin oikeutetut

Palveluihin on oikeutettu säätiön kokoaikainen henkilökunta (toimenhaltijat, päätoimiset yli 16 viikkotuntia), jolle suoritetaan kuukausipalkkaa ja jonka työpanos on työnantajan käytössä.

Sairaanhoitopalvelut sisältävät:

- yleislääkäritasoisien avosairaanhoidon
- käynnit työterveyslääkärin ja työterveyshoitajan vastaanotolla
- päivystyskäynnit yleislääkärillä (tai työterveyslääkärillä) kaikissa Mehiläisen toimipisteissä (käytössä myös Töölön toimipisteen päivystyspoliklinikka 24 h)
- erikoislääkärikonsultaatiot työterveyslääkärin läheteellä
- diagnostiikan ja hoidon kannalta tarpeelliset laboratorio-, röntgen- ja ultraäänitutkimukset
- fysioterapiaa työterveyslääkärin läheteellä 1-3 x /vuosi
- perus- ja influenssarokotukset

Ajanvaraus

puhelimitse: p. 010 414 0666
avoinna ma – to 7 – 20, pe 7 – 17, la 8.30 – 15 ja su 8.30 - 15

netitse: www.mehilainen.fi/ajanvaraus

Varaa aika ensisijaisesti työterveyslääkärille, jos sopivia aikoja ei löydy voi ajan varata yleislääkärille (nettivarauksessa hae aikoja merkitsemällä erikoisalaksi ensin työterveyslääkäri, jos sopivia aikoja ei löydy sitten yleislääkäri). Yleis/työterveyslääkärille pääsee saman päivän aikana.

24h käytettävissä: Poliklinikka, Mehiläinen
Töölö III krs
(yleislääkäripäivystys ilman ajanvarausta)
Runeberginkatu 47 A / Pohj. Hesperiankatu 17 C, 00260 Helsinki

Yhteystietoja

työterveyshoitaja
Taru Alkio-Söderholm
p. 010 414 0112
taru.alkio-soderholm@mehilainen.fi

Nimetyt työterveyslääkärit (Mehiläinen Forum)

Jouko Solonen
p. 010 414 0112

Pirjo Luukkonen
p. 010 414 6417

Työterveyshuollon vastuuhenkilöt konservatoriossa

Työterveyshuollon yhteyshenkilö (kaikki käytännön asiat):
talouspäällikkö Ritva Kuuluvainen

Sopimusasiat / periaatteet:
hallintojohtaja Harri Pellikka

Käytettävissä myös:
työsuojeluvaltuutettu Leo Siponmaa
työsuojelutoimikunnan jäsenet

Käyttäkää työterveyshuollon palveluita!

OPETUKSEN KOPIOINTIA KOSKEVIA OHJEITA

Kaikessa kopiointissa on noudatettava yleisiä kopiointia koskevia ohjeita. Konservatorion kopiokortin talouspäälliköltä saavat ainoastaan seuraavat suurten ryhmien opettajat (luku 08-09):

Musiikkileikkikoulu
Malla Pelo
Hanna-Leena Rytty
Rosa-Lia Anthoni (sijaiset)
Taija Karppinen
Niina Rajantie

Musiikin perusteet
Tiina Fagerholm
Soila Jaakkola
Silja Mäkinen
Mauri Viitala
Nina Steinby

Luennoitsijat, erikseen sovittavat

Orkesterit ja kuorot
Jani Sivén / Pauliina Ylinen
Tapio Tuovila / Mari Kortelainen
Jerzy Blaszkiwicz
Anna Toivakka
Saara Perkola

Vahtimestareilla oleva kopiokortti ei siis ole vapaassa käytössä, kuten aiemmin, vaan sitä voi lainata ainoastaan

- työnantajan pyytämien todistusten (mm. verokortit, tutkintotodistukset ym. työsuhteeseen liittyvät todistukset) kopiointiin
- kurssisuorituksissa esim. tarvittavien prima vista –tehtävien kopiointiin
- työnantajan määräämien kollegioiden, tiimien ym. työryhmien asialistojen ja pöytäkirjojen kopiointiin

- konsertteihin liittyen esim. käyttömestarin tarvitseman käsikirjoituksen tms. kopiointiin (olennaista on, että kopion tarvitsee talon tekniseen tai hallintohenkilökuntaan kuuluva)

Vahtimestarille toimitetaan erikseen kopiokortit erilaisten hankkeiden edellyttämiin kopiointitarpeisiin, vahtimestari palauttaa kopiokortit rehtorille hankeraportteihin kirjaamista varten. Opettajat vastaavat itse

- nuottien kopiointista oppilailleen (myös esim. kamarimusiikki- ja prima vista-ryhmät)
- konsertteja varten tarvitsemistaan kopioista (muut kuin edellä mainitut kopiot, konserttiohjelmat kopioidaan toimistossa)
- muista tarvitsemistaan kopioista

Opettajat voivat periä oppilailtaan pienen kopiomaksun oppilaille jaettavien kopioiden kustannusten kattamiseksi.

Opettajan pedagogiset opinnot (60 op)

Haaga-Helia-ammattikorkeakoulun kevään haku aika on parhaillaan

Ammatillinen opettajankoulutus on ammattikorkeakoulujen ja ammatillisten oppilaitosten opettajille ja opettajiksi aikoville tarpeellista koulutusta, joka tuottaa yleisen pedagogisen kelpoisuuden. Ammatillinen opettajankoulutus on laajuudeltaan 60 opintopistettä (35 opintoviikkoa) ja siihen kuuluu kasvatustieteellisiä perusopintoja, ammattipedagogisia opintoja, opetusharjoittelua ja muita opintoja. Opettajan koulutus on valtion rahoittamaa koulutusta eli opiskelijalle maksutonta.

Lisätietoa opettajankoulutuksesta
puhelimitse: (09) 2296 5746, 2296 5361 ja 2296 5375 tai
sähköpostitse: aokk(at)haaga-helia.fi.

Tukea kouluttautumiseen

Muistattehan, että konservatorio tukee opettajiansa jatkuvaa kehittymistä. Mm. haku aika opettajan pedagogisiin opintoihin on parhaillaan (Helia). Myös esim. Sibelius-Akatemian täydennyskoulutus järjestää monia mielenkiintoisia kursseja. Hakekaa siis koulutusavustuksia rohkeasti.

Hakemus tehdään kirjallisena vapaamuotoisesti, mukaan liitetään tarvittavat liitteet. Kotimaan sekä alle neljän vuorokauden mittaisia ulkomaan matkoja sekä alle 1000 euron suuruisia koulutusavustuksia koskevat avustuspäätökset tekee rehtori. Muut matka- ja koulutusavustushakemukset osoitetaan Helsingin Konservatori-

on Säätiön hallitukselle ja toimitetaan rehtorille.

Opettajan muun työn kirjaaminen

Kaikkien opettajantoimienhaltijoiden työvelvollisuuteen kuuluu 90 tuntia ns. muuta kuin opetustyötä. Opettajat pitävät päiväkirjan liitehdellä kirjaa muun työnsä kertymisestä.

Muistatthan, että mikäli muun työn määrä ylittää 90 tuntia lukuvuoden aikana, on tehtävästä lisätyöstä etukäteen sovittava rehtorin kanssa. Ylimääräistä muuta työtä ei korvata opettajalle, ellei siitä ole sovittu etukäteen.

Mikäli opettajan muun työn määrä ei jostakin syystä täyty lukuvuoden aikana, tämä tuntimäärä opetetaan täyteen (opetustunnit 35 opetusviikon lisäksi). Tällöin yksi opetustunti lyhentää muuta työtä kahdella tunnilla.

Tuntiopettajat laskuttavat etukäteen sovitun muun työn käyttämällä päiväkirjan liitteeseen olevaa muun työn listaa. Lista palautetaan toimistoon lukukauden lopussa, ei erikseen jokaisen työtilanteen jälkeen.

Arviointilautakuntatyö laskutetaan käyttämällä erillistä palkkiolomaketta. Lomakkeita saa toimistosta (pian myös Konsanetistä). HUOM! Lautakuntatyötä ei kirjata enää muun työn listaan, jotta sama työ ei tule kirjatuksi kahteen kertaan.

Navigaattori lainattavissa työajoihin

Konservatoriolle on hankittu autonavigaattori työajoihin liittyvää suunnistamista helpottamaan. Kun tiedossasi on sovittu työajo ja ha-luat suunnistusapua keinoälyltä, voit kuitata vahtimestareilta lainaan talon navigaattorin (kuitauslistaan merkitään käyttäjän nimi, matkan kohde sekä laitteen lainaus- ja palautuspäivät) vahtimestareilta.
Luokat 205 ja 305

Luokat 205 ja 305 on vesivahinkojen jäljiltä kuivattu ja ne ovat käytössä. Mahdolliset korjaustyöt tehdään opetuskauden ulkopuolella.

Luokan 130 varauksista

Tiedoksenne, jos katsotte tvj:stä luokan 130 varaustilannetta.

Kalenteriin on varattu kaikki konservatoriolle kuuluvat ajat nimellä "Konservatorion varaus". Eli kaikki ne ajat ovat vapaita ja varattavissa Seija Askolinilta.

Sen sijaan kalenterissa vapaana näkyvät ajat ovat Metropolian käyttöastetta ja amk:n käytössä.

Tilanvarausohjelman osoite netissä

Tvj löytyy osoitteesta <https://tvj.metropolia.fi>.

Helpdeskin palvelut

Tietotekniikan ongelmatilanteissa palvelupyynnöt tulee ensisijaisesti jättää internetin kautta <http://hd.metropolia.fi>. Jos ette pysty kirjautumaan palvelupyynnönjärjestelmään, voi palvelupyynnön jättää myös sähköpostitse helpdesk@metropolia.fi.

Varausvahvistuslomake

Muistatthan täyttää konserteistanne henkilökuntaa varten Varausvahvistuslomakkeen, joka jätetään vahtimestarille viimeistään 2 viikkoa ennen konserttia.

Lomakkeen jättämällä varmistatte, että konsertissa on tarvittava henkilökunta paikalla.

Lomaketta saa toimiston lokerikosta ja internetistä www.konservatorio.fi > Lomakkeet ja oppaat > Konservatorion varausvahvistus (henkilökunta ja opiskelijat).

Erikoistoiveista, kuten jokin tietty valaistus, tai projisointi pyydetään olemaan yhteydessä suoraan käyttömestari Tuukka Törneblomiin, p. 050 324 6802, tuukka.torneblom@konservatorio.fi

---

Rajoituksia salien käytössä

Saleja ei saa konserttikäyttöön viikoilla 49, 50 ja 12, 19-20 sekä vko 21 maanantaina Metropolian kurssiperiodeista johtuen.

TULEVIA TAPAHTUMIA

ti 20.1. klo 19.00 Viola avec Sari Aalto ja Tommi Aalto, alttoviulu, Okko Kivikataja, klarinetti, Janne Aalto, sello, Timo Latonen, cembalo, Leila Kurkikangas ja Samuli Hyvärinen, sello
Max Bruch: Kahdeksan kappaletta klarinetille, alttoviululle ja pianolle

J. S. Bach: Brandenburgilainen konsertto nro 5
Helsingin Konservatorion opettajakonserttisar-
jaa
KS, 10/5 €, konservatorion henkilökortilla va-
paalippu lipunmyynnistä ennen konserttia

pe 23.1. klo 15.00 alkaen Jousisoittajai-
set

la 24.1. klo 10.00 – 17.00 Jousisoittajai-
set

KS, KMS, vapaa pääsy

(tarkempi aikataulu julkaistaan ilmoittautumi-
sen päätyttyä)

ma 26.1. klo 18.00 Musiikki-ilta

Konservatorion eri ikäisten oppilaiden esityksiä
KMS, vapaa pääsy

to 29.1. klo 18.00 Kahvikonsertti

Konservatorion oppilaat musisoivat aulakahvi-
lassa (Amican tarjous kahvi + pulla 2,-)

Vapaa pääsy

ma 2.2. klo 18.00 Musiikki-ilta

Konservatorion eri ikäisten oppilaiden esityksiä
KMS, vapaa pääsy

www.konservatorio.fi > Konsertit

KIRJASTO TIEDOTTAA

Kirjaston aukioloajat

Kirjaston aukioloajat lukukausien aikana

ma, ke, pe klo 10-16

ti, to klo 10-18

Kirjaston poikkeukselliset aukioloajat

ke 21.01. kirjasto avoinna vain klo 12-16

(ap henkilökunnan kokous)

Henkilökunta uutisia

Noora Heiskasen lähdettyä jatkamaan opinto-
jaan kirjasto on saanut uuden tietopalvelusiht-
teerin. Anne Salo on aloittanut kirjastossa
tammikuun alussa.

Hankintatoiveet

Kirjastoon voi esittää aineiston hankintatoivei-
ta.

Tiedot toiveista voi lähettää suoraan osoitte-
eseen maarit.koskela@metropolia.fi

Metko on tullut

Vanha Ahkon -kokoelmatunnuksemme ARS-
Cassa vaihtui Metko-tunnukseen vuoden 2008

lopulla. ARSCAN kokoelmatiedoissa on siirty-
mävaiheen aikana molemmat tunnuksset rin-
nakkain, mutta kirjastoon hankittu uusi aineis-
to saa pelkästään Metko-tunnuksen.

ARSCAssa yhdistelmähaussa kokoelmatunnus-
ta voi käyttää yhtenä hakusanana rajaamaan
hakua haluttuun kirjastoon.

The screenshot shows the ARSCA search interface with three tabs: 'Perushaku', 'Yhdistelmähaku', and 'Uutuusluettelo'. The 'Yhdistelmähaku' tab is selected. The search bar contains 'beethoven op23 metko od' and a dropdown menu is set to 'kaikki sanat (AND)'. Below the search bar, there are radio buttons for 'AND', 'OR', and 'NOT', with 'AND' selected. A second search bar is empty, also with a dropdown menu set to 'kaikki sanat (AND)'.

<https://arsca.linneanet.fi/>

E-aineistojen etäkäyttö

Kirjaston e-aineistojen etäkäyttö kotikoneilta
toimii koulun verkkotunnuksilla

linkin kautta:

<https://login.ezproxy.metropolia.fi/login>

Etäkäyttövalikoimassa on mm.:

*Grove Music Online (laaja musiikin hakuteos)

*IIMP (musiikkilehtien artikkeleita)

*NetMot-sanakirjasto

*Classical Music Library (äänitteitä kuunnelta-
vaksi)

*Helsingin Sanomien- arkisto (valitse "Kirjau-
du yritystunnuksella")

Henkilökohtaista ja ryhmille suunnattua opas-
tusta e-aineistojen käyttöön voi varata Maari-
tilta. maarit.koskela@metropolia.fi

Gramophone

Gramophone-lehti on siirtänyt koko lehtiarkis-
tonsa vapaaseen nettikäyttöön. Arkisto sisäl-
tää kaikki ilmestyneet numerot vuodesta 1923
nykypäivään asti. Arkistosta pystyy myös te-
kemään parin sivun mittaisia PDF-kopioita.

Palvelu löytyy osoitteesta

<http://www.gramophone.net/>.

Kirjaston yhteystiedot

puh. 09-5860 5823

Tietopalvelusihteerin Marjatta Halkola

puh: 09-5860 5823,

marjatta.halkola@metropolia.fi

- lainaus

- neuvonta

Informaatikko Maarit Koskela

puh: 09-5860 5821,

maarit.koskela@metropolia.fi
 - hankintatoiveet
 - tietokantojen käytön opastus
 - ryhmäopastukset
 Informaatikon työhuone 1. krs, R149

LUKUVUODEN 2008 - 2009 AIKATAULU

Syyslukukausi 11.8. – 20.12.
 syyslooma 16.-17.10.2008

Kevätlukukausi 5.1. – 30.5.
 loppiainen 6.1.
 urheiluloma 16.-21.2.
 pääsiäisloma 10. - 13.4.
 vappu 1.5.
 helatorstai 21.5.

Valinta- ja pääsykokeet

Musiikkialan perustutkinnon pääsykokeet pidetään 11.-15.5.2009

Aikuisten näyttötutkintokoulutuksen lähtöta-son kartoitukset pidetään 22.5.2009.

Musiikin perusopetuksen pääsykokeet pidetään 20.5. ja 25.- 27.5.2009.

YHTEYSTIETOJA JA AUKIOLOAIKOJA

Helsingin Konservatorion yhteystiedot
 Osoite: Ruoholahdentori 6 (Selkämerenkatu 3)
 00180 Helsinki

Puhelinvaihte (09) 5860 580
 Faksi (09) 5860 5868
 Kotisivut: www.konservatorio.fi
 sähköposti: etunimi.sukunimi@konservatorio.fi

Vahtimestari (09) 5860 5822, 050 324 3586
 Vahtimestarin sähköposti
konsis.vahtimestarit@konservatorio.fi

Kahvila-ravintola Fazer Amica Konservatorio,
 p. (09) 5860 5858
 Ravintolapäällikkö Susanna Nifontoff,
konservatorio@amica.fi

Konservatorion aukioloajat

Konservatoriorakennus on avoinna
 ma - pe klo 8.00 – 21.00 (sisäänpääsy 20.30)
 ja lauantaisin 10.00 – 17.00 (sis.pääsy 16.30)

Kerrosten sähkölukot lukittuvat 15 minuuttia ennen sulkemisaikaa, ja rakennuksesta tulee poistua 21.00 mennessä, lauantaisin klo 17.00 mennessä. Jos jonkun uloslähtö myöhästyy ja vahtimestari on jo ehtinyt poistua talosta, oven avaaminen laukaisee hälyttimet. Vartijoiden paikalle tulo aiheuttaa aikamoisia kustannuksia.

Opiskelijoille talo on avoinna harjoittelua varten sunnuntaisin klo 12.00 - 17.00 alkaen 7.9.

Toimiston aukioloaika (2. krs)

ma - pe klo 9.00 - 12.00 ja 13.30 - 16.00
 Toimiston oven ulkopuolella on postilaatikko, johon voi jättää hallintoon tulevaa postia ovien ollessa suljettuna.

Henkilökunta on tavattavissa toimiston aukioloaikoina ma-pe 9 - 12, 13.30-16.
 Poikkeuksista ilmoitetaan ennakolta.

KONSERVATORION HENKILÖKUNTA

Hallinto

Rehtori
 Rea Warme puh. (09) 5860 5812,
 gsm 050 564 3586
rea.warme@konservatorio.fi
 Vastaanotot maanantaisin klo 14.00 – 15.30 ja keskiviikkoisin klo 14.00 – 15.30

Hallintojohtaja
 Harri Pellikka puh. (09) 5860 5810,
 gsm 050-564 3488,
harri.pellikka@konservatorio.fi
 - tavattavissa toimiston aukioloaikoina ja sopimuksen mukaan.

Tp. koulutuspäällikkö
 Pauliina Ylinen, puh. (09) 5860 5830
pauliina.ylinen@konservatorio.fi
 - tavattavissa toimiston aukioloaikoina ja sopimuksen mukaan.

Taluspäällikkö
 Ritva Kuuluvainen, puh. (09) 5860 5816
ritva.kuuluvainen@konservatorio.fi
 - tavattavissa toimiston aukioloaikoina ja sopimuksen mukaan.

Neuvonta ja puhelinvaihte,
 toimistos sihteeri Maria Hyvärinen
 puh. (09) 5860 580,
maria.hyvarinen@konservatorio.fi
 - tavattavissa toimiston aukioloaikoina

- opiskelutodistukset ja henkilökortit
- musiikki-iltojen ohjelmat
- soitinlainasopimukset
- konserttilippujen ennakkotilaukset

Toimistonhoitaja

Seija Askolin puh. (09) 5860 5813,
gsm 050-324 6466,
seija.askolin@konservatorio.fi

- tavattavissa toimiston aukioloaikoina ja muina aikoina sopimuksen mukaan

Toimistosihtööri

Marjatta Kaskenmaa, puh. (09) 5860 5815
marjatta.kaskenmaa@konservatorio.fi

- tavattavissa toimiston aukioloaikoina

Muu henkilökunta

Vahtimestarit, p. (09) 5860 5822, 050 324 6014

Kari Aronen, ylivahtimestari, 044

Samuli Hyvärinen

Leo Siponmaa

konsis.vahtimestarit@konservatorio.fi tai
etunimi.sukunimi@konservatorio.fi

Käyttömestari

Tuukka Törneblom (Kai Salomaan sij.), 050 3246802, tuukka.torneblom@konservatorio.fi

Laitosmies

Juha Saloseutu vastaa kiinteistön lvi-laitteiden yms. toimivuudesta ja huollosta.

puh. (09) 5860 5828, gsm 050-324 6482

Siivoojat, p. (09) 5860 5826

Pirjo Koski (siivoustyönohjaaja), Mari Karlson,
ja Abdihamid Daahir

ROOMAAN

Hei sina nuori viulisti!

Oletko reipas ja oma-aloitteinen?

Kiinnostaako Rooma? Olemme suomalainen perhe, jossa on kolme kouluikäistä lasta ja kaksi koiraa. Etsimme iloista nuorta auttamaan kodinaskareissa, toimimaan lapsenvahdina tarvittaessa ja hoitamaan koiria lomavälillä. Työtehtäviisi kuuluisi lisäksi auttaa kahta tytärtämme viulunsoiton opinnoissaan. Sinulle olisi tarjolla oma huone ja kylpyhuone kodissamme noin 20 km Rooman ulkopuolella ja joustavasti sovitut työajat, taskuraha ja ylläpito (au-pair-käytännön mukaiset).

Toivoisimme että voisit aloittaa pian ja sitoutua ainakin kesäkuuhun, mielellään pidempäänkin. Olethan savuton, ruokavalioltasi joustava ja omistat ajokortin.

Jos kiinnostuit, lähetä hakemuksesi sähköpostilla osoitteeseen katariina.nuotio@gmail.com viimeistään 22.1.2009 mennessä. Otamme huomioon myös muut musiikinopiskelijat.

MAURI VIITALAN ARTIKKELI SARJA
JATKUU

Sävelpuhtauden kuuleminen

Kuuleminen on auditiivinen aistitapahtuma. Ihminen ottaa korvin vastaan ilmassa liikkuvia värähtelyjä, ääniä. Ääniä on monenlaisia. Jos äänen värähtely on säännötön, puhutaan hälystä. Säännöllisesti värähtelevää ääntä voidaan kutsua säveleksi. Äänen kuulemista on monenlaista. Ihminen voi hahmottaa äänen erilaisia järjestyksiä ja pituuksia. Ilmiötä kutsutaan rytmiksi. Ääniä voidaan kuulla samanaikaisesti, jolloin äänen muodostamat värähtelyt vaikuttavat toisiinsa fyysikaalisena ilmiönä luonnon lakien mukaisesti. Mitä yksinkertaisempaa värähdyslukujen suhde voidaan kokonaislukuina ilmoittaa, sitä tasasointisemmasta tapahtumasta puhutaan. Suhdeluvun muuttuessa monimutkaiseksi puhutaan riitasoinnista. Tasa- ja riitasoinnin rajakohtaa on mahdoton määritellä, se on länsimaissa vuosisatojen kuluessa vaihdellut suurestikin. Samanaikaisesti soivien ja samalla tasolla pysyvien äänen yhdistelmiä kutsutaan kahden sävelen soidessa intervalleiksi ja usean äänen soidessa harmonioiksi. Ääntä kutsutaan säveleksi, jos sillä on säännöllinen värähtely, ja tällaiset sävelet muodostavat jossain kulttuurissa säveljärjestelmän, jos kulttuuri käyttää näitä säveliä yleisesti ymmärrettävällä tavalla. Säveljärjestelmät voivat olla erilaisia kulttuurittain, ja samassakin kulttuurissa säveljärjestelmä voi aikojen kuluessa muuttua tai jopa vaihtua. Säveljärjestelmä on siis kiinteiden sävelkorkeuspaikkojen muodostama vakiintunut tai muodostettu säveljoukko, jota koskevat tietyt periaatteet ja säännöt.

Säveljärjestelmä on siis systematisoitavissa. Se on syntynyt ja kodifioitu jossain musiikkikulttuurissa tai se on tämän kulttuurin musiikista jälkikäteen johdettu säveljärjestelmä. Säveljärjestelmä voidaan konstruoida myös puhtaan teoreettisin tai matemaattisin perustein.

Säveljärjestelmän ymmärtäminen on edellytys sen musiikilliselle käytölle ja sen puitteissa tuotetun musiikin ymmärtämiselle. Säveljär-

jestelmän jonkinasteinen molemminpuolinen ymmärtäminen on edellytys musiikillisen kommunikaation syntymiselle.

Säveljärjestelmien erilaisuus

Sävelten kuulemisessa on erilaisuuksia, joita kuulija ei välttämättä itse tiedosta. Säveljärjestelmiä on historian kuluessa muodostettu erilaisten mallinnusten perusteella. Säveljärjestelmä on tiettyssä kulttuurissa jollain tavoin systemaattinen ja kodifioitu sävelkorkeuksien järjestelmä, joka määräytyy sävelpaikkojen lukumäärän, niiden stabiliteetin ja sävelaskeljaon mukaan sekä järjestelmän riippuvuudesta tai riippumattomuudesta absoluuttisesta säveltasosta ja siitä, kuinka se on johdettu olevaksi. Länsimaisessa musiikissa tunnetaan jo kolme erilaista säveljärjestelmää, joilla on paitsi erilaiset asteikkomuodostelmat, myös erilaiset johtotavat. Voidaan puhua viisisävelisestä (pentatonisuus), seitsensävelisestä (joita niitakin on kahta - modaalinen ja tonaalinen - erilaista johtotapaa) ja kaksitoistasävelisestä asteikosta. Vaikka asteikot voidaankin nuotintaa samalle viisiviivaiselle viivastolle, muuttuu viivaston merkitys olennaisesti eri säveljärjestelmissä. Sitä on osattava lukea säveljärjestelmää ymmärtäen.

On olemassa modaalinen säveljärjestelmä, jotka nimensä mukaisesti perustuu malliin tai kaavamaiseen ratkaisuun, toinen edellisen kanssa vuorotellut säveljärjestelmä puolestaan perustuu äänen fysikaalisiin ominaisuuksiin, joita ovat lähinnä äänten värähdysluvut ja niiden suhtautuminen toisiinsa. Osa näistä säveljärjestelmistä on yhä tiedossa, muttei varsinaisesti käytössä, osa käytössä, muttei tietoisuudessa.

Länsimaisittain vanhimpana asteikkomuodostelmana pidetään pentatonista asteikkoa, joka voidaan yhä kirjoittaa viivastolle erilaisina asteikkomuodostelmina. Myöhemmin syntynyt, yksinkertaisiin värähdyslukuosuhteisiin 1:2:3 perustuva pythagoralainen säveljärjestelmä luotiin 500-luvulla eKr. ja se oli käytössä 2000 vuotta.

Vasta moniäänisyyden tarve pakotti ihmisen luomaan uuden sävelten johtotavan musiikin perustaksi, jotta useat äänet saattoivat soida samanaikaisesti. Tämä sävelten monimutkaisempiin lukuosuhteisiin perustuva puhdasvireisyys, joksi sitä kutsuttiin, oli käytössä kolmisensataa vuotta, kunnes se kaatui omaan monimutkaisuuteensa ja korvattiin uusmodaalisella säveljärjestelmällä, jota kutsumme tasavireisyydeksi. Tasavireisessä säveljärjestelmässä 1200 senttiä laaja oktaavi jaettiin 100 sentin mittaisiin ½-sävelaskeliin.

Historian kuluessa eri säveljärjestelmät ovat olleet käytössä myös rinnakkain useiden vuosisatojen ajan. Uudet säveljärjestelmät on selitetty vanhan säveljärjestelmän termein, vaikka uuden säveljärjestelmän sävelvaraston johtotapa ja intonointi on muuttunut. Seurauksena on syntynyt pitkään kestäneitä ristiriitaisuuksia uuden asiantilan ymmärtämisessä ja hyväksynnässä, mikä on aiheuttanut ongelmia myös sävelpuhtauden ja asteikkoon kuuluvan sävelmäärän ymmärtämisessä. Kun renessanssin pythagoralaisessa asteikossa oli viiden kiinteän sävelpaikan lisäksi kaksi bivalenttia paikkaa ja kolme asteikkoon kuulumatonta johtosäveltä, tuli asteikosta kymmenpaikkainen. Tonaaliseen puhdasvireisyyteen siirryttäessä asteikon rakenne muuttui ja sävelpaikkojen määrä kasvoi, koska uusi funktionaalinen sointumaailma vaati edelleen puhaita kvinttejä, mutta asteikko sisälsi yhden poikkeuksen, vajaakvintin. Asteikko määriteltiin uudelleen ja kirjoitettiin perusfunktioiden sävelten asteittain järjestettynä jatkumona. Pythagoralainen asteikko muodosti erinimisiä kirkkosävellajeja riippuen siitä, mitä kohtaa asteikosta käytettiin itse asteikon pysyessä samana. Erinimiset duurit muuttivat sen sijaan nuottien takana olevien sävelten paikkaa aina riippuen siitä, missä vajaakvintti sijaitsi. Näin ollen kaikilla duuriasteikoilla ei enää ollutkaan yhteistä asteikkomuodostelmaa, vaan niistä jokainen muodosti oman yksilöllisen maailmansa, joka suhtautui tonaalisesti jännittyneenä muihin duureihin. Enää ei siis ollut mitään tietyn tasoista säveltä olemassa, vaan säveltasot olivat asteikkomuodostelmanakin riippuvaisia kontekstista.

Länsimainen musiikki ei perinteisesti kuitenkaan ollut sidottu mihinkään absoluuttiseen säveltasoon. Yhtenäisen perustason saavuttamiseksi alettiin käyttää normaalisävelkäsitetä. Normaalisäveleksi määriteltiin a^1 . Muiden sävelten suhde normaalisäveleen oli riippuvainen siitä, missä sävellajissa sävelet sijaitsivat. Erilaatuisia interalleja voidaan määritellä normaalisävelen suhteen, mutta se ei vielä kerro, mihin sävellajeihin intervallin toinen sävel kuuluu.

Absoluuttinen ja relatiivinen kuuleminen

Äänet saattavat olla absoluuttisen puhtaita johonkin värähdyslukuun nähden tai relatiivisen puhtaita suhteessa toisiinsa jossain säveljärjestelmässä johtotapansa mukaan. Tämä erottaa radikaalisti modaaliset asteikot (moodit ja kirkkosävellajit) tonaalisista asteikoista (duurit ja mollit). Näin ollen tonaaliset eli puhdasvireiset asteikot poikkeavat yhtä radikaalisti modaalista asteikoista juuri johtotapansa perusteella. Se, että molemmat asteikkotyypit

voidaan kirjoittaa samalle viivastolle 1600-luvulta lähtien, ei siis kerro niiden johtotavasta, vaan ainoastaan sovitusta muistiinmerkitävasta - sama kirjainhan voidaan lausua tai sama äänne voidaan kirjoittaa eri tavoin eri kielissä.

Absoluuttinen korva pystyy tuottamaan nimeänsä sävelen tai nimeämäänsä kuullun sävelen ilman apuneuvoja. Tämä edellyttää, että säveljärjestelmä on sidottu absoluuttiseen säveltasoon. Vaikka länsimainen säveljärjestelmä ei olekaan periaatteessa absoluuttisesta säveltasosta riippuvainen, on normaalisävelen (esim. $a^1 = 440$ Hz) vakiinnutus aiheuttanut toissijaisen sidonnaisuuden. Normaalisävelen taso on vuosisatojen kuluessa vaihdellut kymmenillä Hertzeillä.

Relatiivinen korva pystyy tuottamaan ja nimeämäänsä säveliä vasta saatuaan ensin lähtökohdaksi äänen, jota voi käyttää säveljärjestelmän paikantamiseen. Korva tunnistaa siis äänen korkeuden aina suhteessa muihin ääniin.

Absoluuttinen sävelkorva on siis suhteellinen normaalisävelen ja mahdollisesti asteikon johtotapaan (modaalinen, tonaalinen tai tasavireinen). Relatiivinen sävelkorva on absoluuttinen asteikkoon jossain johtotapojen kontekstissa.

Kuuleminen eri tilanteissa

Kaikilla ei ehkä edes ole potentiaalista mahdollisuutta absoluuttiseen sävelkorvaan, mutta eritasoisten sävelintonaatioiden erottaminen on silti sekä merkityksellistä että tärkeää. Tämä saattaa olla yhteydessä kielenkehityksen tiettyyn kriittiseen ikäkauteen, jolloin säveltasot kiinnittyvät leimallisesti kielellisen ilmaisun erilaisiin vivahteisiin. Nämä vivahteet opitaan kuulemalla, ja ne kantavat myös merkityksiä. Intonaatiomuutokset tavanomaisesta herättävät huomiota itsessään, mutta joissakin kielissä ne saattavat olla jopa saman sanan merkitystä muuttavia tekijöitä. Tällöinhän säveltasojen eroilla on todella suuri merkitys viestinnässä. Tämä ei kuitenkaan sulje pois sitä, ettei geneettisilläkin seikoilla saata olla merkitystä. Myös muiden aistien toimivuus kuulon ohella vaikuttaa aivotoimintaan. Aivot sopeutuvat toimimaan avaruuden hahmottamisessa kuulon varassa, mikäli näköaisti ei toimi etäisyysien ja tilan hahmottajana. Kuulemisen erityispiirteiden merkitys saattaa korostua, sillä absoluuttinen sävelkorva on jopa puolella sokeina syntyneistä tai hyvin varhain näkönsä menettäneistä.

Vertaamalla absoluuttisen ja relatiivisen korvan omaavia muusikoita on saatu lisätietoa aivotoiminnan hermostollisista vastaavuuksista. On todettu, että erilaiset kuulemistavat

omaavilla muusikoilla on tiettyä epäsymmetriaa aivojen eri puoliskojen välillä. Samankaltainen ilmiö on havaittu myös muilla, joilla on absoluuttinen sävelkorva, vaikkeivät he ole muusikoita. Samaa epäsymmetriaa ei havaittu kuitenkaan sokeilla, joilla oli absoluuttinen korva johtuen ilmeisesti aivotoiminnan toisenlaisesta organisoitumisesta.

Kuuleminen eri ikäkausina

Lapset 10 kuukauteen saakka kuulevat huomattavasti tarkemmin absoluuttisen, aikuiset suhteellisen säveltason. Se osoittaa, että absoluuttisen säveltason kuuleminen saattaa olla yleismaailmallista ja luonteenomaista lapsella, mutta muuttuu vähitellen vähemmän luonteenomaiseksi - jopa katoaa.

Melodian kuuleminen näyttää pienellä lapsella rajoittuvan melodian kuulemiseen tarkkoina säveltasoina, koska he eivät tunne enää sävelmää samaksi eri tasolta. Kielellinen kehitys saattaa jopa vaatia absoluuttista kuuloa, ja vain epätavalliset olosuhteet saavat sen jäämään pysyväksi. Kielet, jotka vaativat tarkan säveltason määrittämisen merkityksen ymmärtämiseksi, ovat juuri tällaisia poikkeusolosuhteita. Sama saattaa koskea myös rytmin hahmottamista, sillä muutos tempossa tai rytmin hahmossa, saattaa muuttaa tutunkin sävelmän tunnistamattomaksi. Sävelten joukko hahmotetaan erilaisena kokonaisuutena jo pienistäkin muutoksista, koska mielessä ei ole vielä syöpynttä mallia, johon uusi kuuleminen assosioituisi. Absoluuttista havaitsemista näyttää esiintyvän useilla aistimisen alueilla.

Musiikin ja kielen yhteinen alku

Eräät tutkijan väittävät, että kieli ja musiikki syntyvät yhteisestä alkumuodosta. Rousseau, tunnetaan sekä säveltäjänä että filosofina, esittää, että primitiivisessä yhteiskunnassa puhe ja musiikki eivät olleet erillään toisistaan. Hänen mielestään alkukieli oli "melodista ja poeettista" pikemminkin kuin "käytännöllistä ja proosallista". Tästä kulkee suora linja uskonnollisiin traditioihin ja käytäntöihin.

Puheviestinnässä tunnistamme ilmiöitä, jotka eivät ole sanallista viestintää, vaan intonaatioon perustuvaa retorista ilmaisua. Kun meille puhutaan jotain sanallisesti ymmärrettävää, vastaamme siihen muminalla, jonka intonaatio kertoo, olemmeko samaa mieltä, eri mieltä tai emme kuulleet, mitä sanottiin. Tällainen retoriikka saattaa olla paljonpuhuvaa tai vähäsanovaa, mutta se perustuu ilmaisun retorisiin keinoihin, jotka ovat myös sanattoman musiikin agogisia hidastuksia, nopeutumisia, painoituksia ja nyanssimuutoksia.

Yhteinen matka ja päämäärä

Säveljärjestelmien kehitys noudattaa pitkälti samaa kehitystä kielen kanssa. Kielellisen ilmaisun sommitteluperiaatteita ja syntaksia koskevat säännöt monimutkaistuvat aikojen kuluessa sallien lukemattomien ennensanomattomien asioiden ilmaisemisen. Samoin musiikissa ilmaisutarpeen kehitys tuottaa uusia säveljärjestelmiä ja niiden erilaisia tulkin-toja ihmisen tarpeeseen ilmaista itseään audiitiivisessa maailmassa.

Hyvä suhteellisuuden taju, relatiivinen korva, on välttämätön korkeatasoiselle kielelliselle ja musiikilliselle viestinnälle - tarkkojen arvojen saneleminen, absoluuttisten säveltasojen tunteminen ei. Asioiden arvojärjestyksen ymmärtäminen ja sen retorinen hyödyntäminen musiikillisiin tarkoituksiin tilanteet huomioiden, on musikaalisestikin perusteltua.